

**СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ
ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПОЧВЕННЫХ
РЕСУРСОВ И ПОВЫШЕНИЯ ИХ
ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОЙ
СПОСОБНОСТИ**

Беларусь, г. Горки, БСХА

1997

ми 0,5-1,5 т/га ПР и взвешенные на массу перегнойного горизонта, показывают, что они не превышают значений ПДК этих элементов в почвах. При использовании средней дозы доломитовой муки (5 т/га) уровень поступления большинства тяжелых металлов (Cr, Pb, V, Ni, Ca, и др., а также Sr) значительно, а иногда в десятки (V, Ba, As и др.) раз выше, чем при внесении в почву соответствующих элементов с ПР.

Таким образом, обусловленные дозы внесения ПР в почвы не нарушают их экологического состояния и могут быть рекомендованы для применения.

ПРАГНОЗ ЗМЯНЕННЯЎ УРАДЛІВАСЦІ МЕЛЯРЫРАВАННЫХ ГЛЕБАЎ

Н.А.Геце́віч, Г.В.Таранчук, А.У.Гарблук
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Мінск, Беларусь

Шырокае выкарыстоўванне ў сельскагаспадарчай вытворчасці мелярыраваных тарфяна-балотных глебаў патрабуе дакладнага вывучэння эвалюцыі гэтых глебаў. У часе змяняецца не толькі магутнасць тарфянага слою, але і ўсе параметры ўрадлівасці. Як падкрэсліваў праф. А.Р. Мядзведзеў, кожная глеба патрабуе аптымізацыі, у тым ліку і аптымізацыі аграхімічных уласцівасцей.

Мэтаю нашых даследаванняў было вывучэнне некаторых параметраў урадлівасці і прагназавання іх змяненняў пры розных напрамках выкарыстоўвання тарфяна-балотных магутных і сярэднемагутных глебаў на аб'екце "Бобрык", які знаходзіцца ў Лунінецкім раёне Брэсцкай вобласці. Пры прагназаванні ўлічваліся адносіны прыросту ці ўбытку ўтрымання элемента ў якісьці перыяд да яго колькасці ў першапачатковы этап вывучэння.

Калі змяненні ўрадлівасці ў спрыяльным напрамку і прыводзяць да яе павышэння (назапаневаюцца элементы харчавання ў даступнай форме, паляпшаецца структура і г.д.), прагнознаыя дадзеныя разлічваліся са знакам плюс (+, пашыранае ўзнаўленне ўрадлівасці); калі ў неспрыяльным - са знакам мінус (-, няпоўнае ўзнаўленне ўрадлівасці). Атрыманая вынікі аналізуюцца на прыкладзе паказчыкаў кіслотнасці, ўтрымання рухомай фосфару і калію.

Гэтыя паказчыкі змяняюцца пад уплывам прыродных і антрапагенных фактараў і ў значнай ступені уплываюць на велічыню ураджаю. Пагэтаму вялікі навуковы і практычны інтарэс мае прагназаванне змяненняў параметраў урадлівасці. Прагнозы састаўляюцца рознымі метадамі на розныя перыяды.

Атрыманая прагнозная дадзеныя паказваюць, што меліяраваныя тарфяныя глебы могуць мець у будучым моцна кіслую рэакцыю, асабліва пры змяненні ўмоў водна-паветранага рэжыму (усіленне аэрацыі пасля меліярацыі). Гэта ў сваю чаргу прывядзе да паскоранага разлажэння арганічнага рэчыва і назапашванню свабодных і мінеральных кіслот, якія прывядуць да далейшага падкіслення тарфяна-балотных глебаў у іх найбольш устойлівы стан - дзярнова-прагнойна-глеевых і глееватых глебаў.

Глебы пляцоўкі “Бобрык” сярэдне забяспечаны рухомым фосфарам, і такая забяспечанасць захавецца ў будучым (што відаць з нашых разлікаў па I і II варыянту ўзнаўлення урадлівасці). Больш чым 80 % глебаў пляцоўкі будуць мець рухомага фосфару каля 50 мг на 100 г глебы.

Утрыманне рухомага калію ў перспектыве таксама чакаецца сярэднім на тарфяных сярэднемагутных (37 мг на 100 г) глебах, прычым для калію характэрны даволі шырокія межы ваганняў у розных пунктах пляцоўкі (ад 10 да 50 і больш мг на 100 г глебы).

Такім чынам, прагноз паказвае, што калі характар выкарыстоўвання глебы пляцоўкі не зменіцца, калі будуць прымяняцца ўгнаенні ў той колькасці, што і цяпер, тарфяна-балотныя глебы будуць у асноўным забяспечаны элементамі харчавання для падтрымання зыходнага ўзроўню урадлівасці. Для пашыранага ўзнаўлення урадлівасці неабходна падкарктаваць сістэму севазароту і ўгнаенняў у бок павелічэння іх дазіроўкі.